

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST.Nr. 119277.D I E N S T G E H E I MW E E K O V E R Z I C H T .No. 39.Verzonden aan:
Zie verzendlijst no. 113722.Verzonden op:8 OCT 1951G R O E P I - COMMUNISTISCHE PARTIJ van NEDERLAND.

<u>Gemeente</u>	<u>Datum</u>	<u>Aanwezig/ Zaalcap.</u>	<u>Stemming</u>	<u>Sprekers</u>	
Almelo	16/9	± 225/-			Waarheid-Film-tournee
Utrecht	16/9	± 325/325	rustig enig ap- plaus	onbekend	idem
Enschede	17/9	±300/250	meelevend	G.v.d.Mo- len	idem
Schiedam	17/9	20/openl.	rustig	C.de Borst M.F.v.d.Ha- terd	Meeting Ond: Kunnen Oost en West in vrede naast elkander leven?
Alkmaar	18/9	70/100	strijd- vaardig applaus	J.Hoogcar- spel	Openb.verg.i.v.m. "Rode Dinsdag" m.m.v. 5 ANJV-leden (zang)
Amsterdam	18/9	±2500/ 2600	Zeer enth. vol overga- ve. Veel ap- plaus	A.Gelok- Walvius -M.Poons J.A.A.v.d. Linden Ds.Hugo v. Dalen H.v.Langen H.Gortzak	Openb.verg.i.v.m. "Rode Dinsdag" m.m.v. muziekkorps "Avanti", zangkoor "Morgenrood" en Gerard den Braban- der (declamatie)
Enschede	18/9	250/openl. 160	geinteres- seerd, enig applaus	H.J.Alden- kamp. B.Blokzijl	Meeting, waarna: fakkeloftocht en slotmeeting i.v.m. "Rode Dinsdag" m.m.v. 2 zangkoren de schalmeienkapel

DIENSTGEHEIM

W.O. 39/1951, blz. 2.

Finsterwolde	18/9 30/-		C. Geugjes	Openb. verg. i. v. m. "Rode Dinsdag" m. m. v. zangver. "De Ster der Toekomst".
Groningen	18/9 80/200	rustig enig ap- plaus	M. Bakker C. E. Kooyman- v. d. Kley	Openb. verg. i. v. m. "Rode Dinsdag" m. m. v. zangver. "De Nieuwe Stem".
Den Haag	18/9 ±500/ 700	rustig	P. v. d. Vel- de E. H. v. Keekem Coerts A. D. Schoonen berg	Openb. verg. i. v. m. "Rode Dinsdag" m. m. v. Diet Vermeulen (de- clamatie) en "De Jonge Garde" (mu- ziek)
Haarlem	18/9 200/ openl.	rustig enig applaus	C. J. de Bruyn- de Vries H. J. Nooter	Meeting i. v. m. "Rode Dinsdag"
Heerlen	18/9 44/openl	lauw	W. J. Horselen- berg-van Ros- sum A. H. W. Verreyt G. Maas	Meeting i. v. m. "Rode Dinsdag"
Jubbega- Schurega (gem. Heeren- veen)	18/9 20/-	rustig	G. Maas	Openb. verg. i. v. m. "Rode Dinsdag"
Leiden	18/9 40/320	rustig	G. H. Teljeur E. H. v. Pijlen- Plu G. v. Praag	Openb. verg. i. v. m. "Rode Dinsdag"
Rotterdam	18/9 400/ openl.	rustig	J. P. Schalker	Meeting i. v. m. "Rode Dinsdag"
Rotterdam	18/9 80/ openl.	rustig	G. G. Geelhoed	Meeting i. v. m. "Rode Dinsdag"
Schiedam	18/9 30/ openl.	gematigd enig ap- plaus	A. M. J. v. Emb- den-Remkes A. C. J. Weerts	Meeting i. v. m. "Rode Dinsdag"
Utrecht	18/9 ±100/ 400	rustig, later enth. met veel applaus	W. C. Korpers- hoek J. H. v. Bork	Openb. verg. i. v. m. "Rode Dinsdag" m. m. v. ANJV-zang- en muziekgroep.
Winschoten	18/9 60/ 100	rustig	verm. J. F. Dor- mijn E. Bos	Openb. verg. i. v. m. "Rode Dinsdag" m. m. v. zangkoor Excelsior.

DIENSTGEHEIM

W.O.39/1951, blz.3.

Zaandam	18/9	-/-	enig ap- plaus	M.Hulst-Bakker S. de Groot	Openb.verg.i.v.m. "Rode Dinsdag" m.m.v. Zangver- "Zingende Strijders" en "Zingend ten strijde"
Sneek	19/9	39/200	rustig	H.Gortzak	Openb.verg. i.v.m. "Rode Dinsdag"

COLLECTIEF OVERZICHT.

ALGEMEEN.

In het kader van het op 16 September ingezette (zesde) Waarheid-filmtournee vond de vertoning plaats van de Russische films "Het Witte Zeil" en "Lente in Saken".

Met uitzondering van de openluchtmeeting in Schiedam (17-9-1951) waren de overige bijeenkomsten belegd i.v.m. de opening van de Staten-Generaal. Deze bijeenkomsten waren georganiseerd door voor die gelegenheid gevormde comité's "18 September 1951".

Het naar voren gebrachte behelsde de bekende critiek op de regering, op de leiding van de P.v.d.A. en van het N.V.V., culminerend in een aanval op de Troonrede en de miljoenennota als actueel aanknopingspunt voor bestaande grieven en verlangens.

Hierbij werd vooral beklemtoond, dat Nederland in alle opzichten vazal van Amerika is geworden en in feite "bezet gebied" is, en dat door de in steeds groter mate plaats vindende fascisering van de Nederlandse samenleving de democratische rechten en vrijheden met voeten worden getreden, zodat de toestand erger is dan ooit

In Amsterdam werd door het optreden van Ds, Hugo VAN DALEN een ongekennde geestdrift uitgelokt door zijn op pathetische en gebarende wijze gehouden rede. Toen hem voor de aanvang van zijn rede door een jongentje een bouquetje rood-rose anjers werd aangeboden, riep hij uit: "Het is voor deze jongen, dat ik hier vanavond sta". De hem gebrachte ovatie zwol hierop aan tot een stormachtig applaus. Toen hem na afloop van zijn rede een daverende hulde werd gebracht, stak hij demonstratief een potlood omhoog om te beduiden, dat men zijn handtekening voor een vredesverdrag tussen de Grote Vijf moest geven.

Paul DE GROOT wist in Zaandam zijn gehoor niet te begeesteren en oogstte slechts tweemaal een applaus. Op de andere bijeenkomsten werd hier en daar een zekere strijdlust waargenomen.

Zoals gebruikelijk werd op vele plaatsen gecolporteed met communistische lectuur en gecollecteerd. In Amsterdam, Groningen, Winschoten en Den Haag werden enkele moties aangenomen. De gebruikte leuzen hadden betrekking op de strijd voor de nationale zelfstandigheid, voor de grondwet, voor de vrede, voor verbetering van het levenspeil, tegen de werkloosheid, tegen de oorlogsvoorbereiding en herbewapening en tegen de kolenprijsverhoging.

Over het algemeen was de belangstelling vrij groot.

/een onmondige

RODE DIENSDAG.

RODE DINSDAG.

Door vele sprekers werd het een goede gewoonte van de arbeidersklasse genoemd om op de derde Dinsdag in September tegen het regeringsbeleid te demonstreren.

Betoogd werd, dat de naam "Rode Dinsdag" dit jaar met opzet niet werd gebruikt, omdat de situatie van thans overeenkomt met de bezettingstijd en dat er toen ook niet gekeken werd naar rood of groen.

Wij richten ons tot allen, die naast ons willen staan in de strijd voor de vrede en tegen de buitenlandse indringer. De staking bij de Hoogovens bewijst de mogelijkheden, die er zijn als de arbeidersklasse zich verzet, zo werd gezegd.

DE TROONREDE EN MILLIOENNENNOTA.

In verband met de opening van de Staten-Generaal zijn de volgende uitlatingen vermeldenswaard:

Toen ik vandaag de inhoud van de traditionele troonrede vernam, heb ik mij diep geschaamd. En dat alles, omdat men in Nederland niet meer zelfstandig wil zijn, doch gehoor geeft aan Amerikaanse invloeden, welke dagelijks door propaganda in de pers de geest trachten te verpesten en tot het voeren van een oorlog tegen het Oosten aanhitsen. (Ds. Hugo VAN DALEN).

Zowel de troonrede als de millioenennota, hoe mooi en in welke fraaie volzinnen ook opgesteld, bewijzen duidelijk, dat Nederland de weg naar een oorlog dreigt op te gaan. (B.BLOKZIJL)

De Troonrede is een militaire nota en kan het beste betiteld worden met oorlog, fascisme en honger. (A.D.SCHOONENBERG).

Openlijk wordt erkend, ook door de oorlogstokers, dat het de bewapening, de oorlogsvoorbereiding is, die ons land naar de afgrond brengt, die van ons land een Amerikaanse kolonie maakt. (H.J.NOOTER)

Het geheel demonstreerde wel duidelijk de holheid en ledigheid van het kapitalistische stelsel. Immers oude mannen, die dikwijls niet eens meer recht op kunnen staan, steken elkaar de loef af met mooie uniformen en borsten vol medailles, die zij elkaar gegeven hebben. Wat de Troonrede biedt, moet door een regerende Koningin der Nederlanders toch wel als een grote schande worden gevoeld. De historische ontwikkeling aller dingen toont aan, dat het een onweerstaanbaar feit is, dat het kapitalistische stelsel spoedig zal worden vervangen door een stelsel, dat het werkende volk vrijheid, vrede en brood verzekert. Hopenlijk zal de dageraad der bevrijding spoedig aanbreken en zal de Ridderzaal reeds in 1952 door andere mensen betreden worden. (J.P.SCHALKER)

Als diplomaten spreken, spreken in werkelijkheid de couponknippers en speculanten. Emigreren betekent in klare taal: vertrekken en verrekken. (J.H.v. BORK.)

Vandaag was er in Den Haag weinig volk, maar wel veel poppenkast. De kakelbonte sjerpen deden mij denken aan een vertoning in een of ander Pruisisch vorstendommetje een 200 jaar geleden. (S. de GROOT)

Op

D I E N S T G E H E I M

W.O.39/1951, blz.5.

Op het departement is een geheime circulaire uit Amerika ontvangen, genummerd 1584, die gedeeltelijk bekend is geworden. In deze circulaire is aangedrongen op een nog grotere inspanning voor de oorlogsvoorbereiding. (H.GORTZAK.)

DE EENHEID VAN DE ARBEIDERSKLASSE.

Na medegedeeld te hebben lid te zijn van de Partij van de Arbeid, werd door POONS gezegd, dat het plan van de P.v.d.A. om "fakkeldragers" te kweken zeer nuttig is, als naast strijd tegen de houding van de reactionairen tevens strijd gevoerd wordt om de vrede te behouden. Dit zijn idealen, die destijds zo kenmerkend waren voor de vooroorlogse S.D.A.P.

Onder een massaal aangeheven applaus betoogde spreker, dat er hiervoor de P.v.d.A. een prachtig arbeidsterrein ligt indien haar politiek zich tevens richt op samenwerking met de S.U.

Van de overige sprekers, die allen een lans braken voor samenwerking van P.v.d.A. en C.P.N. en van N.V.V., E.V.C. en de confessionele vakbewegingen, omdat dan "de overwinning voor het grijpen ligt" of, zoals van BORK zeide: "wij sterk genoeg zijn om de wankelende regering Drees naar de kelder te jagen", was H.GORTZAK wel het scherpst.

Wij moeten de goede punten van het partijprogramma van de P.v.d.A. trachten gezamenlijk met leden van de P.v.d.A. en van de vakverenigingen uit te voeren. Natuurlijk hebben wij als communisten vele aanmerkingen op het nieuwe programma van de P.v.d.A. Wij vinden het typisch, dat de P.v.d.A. eerst thans tot de ontdekking komt, dat de reactie een politiek voert van "spaar de rijken, pluk de armen". De reactie heeft dit immers altijd gedaan.

Het is echter een lichtpunt, dat men deze kwestie ook bij de P.v.d.A. ter hand wil gaan nemen. Tot de P.v.d.A. zeggen wij, laten we het samen doen, opdat er in ons land een politiek van vrede, welvaart en nationale zelfstandigheid zal ontstaan, aldus deze spreker.

Naast deze pogingen om het front te verbreden werden toch ook wel kritische geluiden vernomen, zoals "het gemarchandeerd met het urgentieprogramma/aannemelijk te maken, want de opstellers van deze plannen zijn tenslotte feitelijk dezelfde personen" of "het zal echter wel weer uitdraaien op concessies van de P.v.d.A. aan de bezittende klasse".

DE STRIJD VOOR DE VREDE.

Zoals gewoonlijk bezongen de meeste sprekers in alle toonaarden de vredelievendheid van de Sowjet Unie.

In de S.U., die elke dag opnieuw verdacht wordt gemaakt de beschaving te bedreigen bestaat een verbod oorlogspropaganda te bedrijven. Wanneer Amerikaanse- en andere oorlogsdrijvers in de wereld hun zin krijgen om van Nederland een groot slagveld te maken, dan staat ons hetzelfde te wachten wat in Korea is geschied. Ter

/van de P.v.d.A. vindt plaats om
het regeringsprogramma

wille

DIENSTGEHEIM

W.O.39/1951,blz.6.

wille van Jezus Christus moet de vrede echter gediend worden, al-
dus Ds. van DALEN.

Als ik zou weten, dat God het "Gott danken wir" van Adenauer
zou aanvaarden, zou ik mijn ambt neerleggen.

Met trots werd gewezen op de stad Eindhoven, die "spontaan"
de zijde van de door Engelse en Nederlandse militaire politie
"geterroriseerde" soldaten koos en op het voorbeeld van Theo van
Luyn, die de vredesvrienden vreugde en moed en de "roverhoofdman
Hasselman dodelijke angst" bezorgde. In dit verband liet J.H. van
BORK zich ongeveer als volgt uit: Hasselman die in de bezettings-
tijd ook met rovers omging en die in Praag.....nou ja, dat mag ik
niet zeggen. In elk geval deze hoofdman werd zo zenuwachtig, dat
hij de raddraaiers liet opsluiten. Hij werd echter tot rede ge-
bracht met de woorden: Je gaat op dit moment nog te ver, want er
bestaat vrees voor demonstraties in Amsterdam.

Opgewekt werd met meer toewijding hartstochtelijk voor de
vrede te strijden desnoods "tegen de politieknuppels in".

G R O E P II - ALGEMEEN NEDERLANDS JEUGD VERBOND.

Gemeente Datum Aanwezig/ Stemming Sprekers
Zaalcap.

Groningen	12/9	100/180	rustig	K.de Wit M.Groenhof C.F.deJager- Moerland	Verslagvergad. Wereldjeugdfesti- val 1951. Verto- ning Russ.film "Wanja de Wees"
Hengelo(O)	14/9	26/50	rustig	G.Hammink J.H.Willemsen H.J.G.Dikken	Verslagvergad. Wereldjeugdfesti- val 1951. m.m.v. S.Herder-van Buiten (decl.)
Schiedam	14/9	46/350		W.Hartskeerl A.J.Hartskeerl v.d.Flier T.C.Struik W. de Wit C.de Jager	Verslagvergad. Wereldjeugdfesti- val 1951 m.m.v. Zang- en Dansgroep "Vrede en Vriend- schap".

COLLECTIEF OVERZICHT.

LEUZEN:
"Verdedig de democratie", "Weg met de atoombom", "VREDE".

Redevoeringen

D I E N S T G E H E I M

W.O.39/1951, blz.7.

REDEVOERINGEN.

Naar voren werd gebracht, dat men in de D.D.R. verplicht is een jaar bij de volkspolitie te dienen. Gedurende dat jaar zou een vakopleiding kunnen worden gevolgd voor kleermaker, timmerman etc.

Een verzoek van een delegatielid uit Hengelo om in Oost-Duitsland te mogen blijven werd afgewezen. Nu terug in Hengelo zou hij verschillende "leugens" over de D.D.R. rondstrooien, "kennelijk om zich te wreken".

Er heerste in Oost-Duitsland een vrije meningsuiting. Verschillende Duitsers bleken het verre van eens te zijn met het huidige bestuur. Sommige delegatielieden kregen zelfs te horen, dat de levensomstandigheden tijdens het bewind van Hitler beter waren geweest. In een bekendmaking, waarin Burgemeester en Wethouders van een kleine plaats enkele nieuwe maatregelen aankondigden, was tevens de bevolking opgeroepen om eventuele bezwaren hiertegen kenbaar te maken, omdat de gemeente door de bevolking diende te worden bestuurd en niet door B. en W.

Gecolporteed werd met de bladen "Jeugd" en "Vrede".

G R O E P II - NEDERLANDSE VROUWEN BEWEGING.

Gemeente Datum Aanwezig/ Steuning Sprekers
Zaalcap.

Wormerveer	5/9	110/160	kalm	Mr. T. Sunito- Heiligers M. Hulst-Bak- ker	Verslagverg. m.m.v. Mevr. van Tongeren (declamatie)
Haarlem	13/9	100/-		Mr. T. Sunito- Heiligers Sim	

De bijeenkomst te Haarlem was belegd door het comité "Helpt Korea". Er waren spandoeken aangebracht met de leuzen "Vrede" en "Alles voor de Vrede".

SUNITO-HEYLIGERS gaf haar bekende verslag over het bezoek van de F.I.D.F.-delegatie naar Korea.

Rie HULST wekte de aanwezigen op gelden in te zamelen ten behoeve van de hulpverlening aan Noord-Korea. Het vrouwenblad "MARGRIET" had in Februari 1951 een groot artikel gepubliceerd over de ellende en de nood der kinderen in dat land. "Na kennisneming hiervan gaven alle lagen der bevolking blijk begaan te zijn met deze noden en wilden zij onze strijd steunen". Spreekster beval daarom aan met dat exemplaar vooral te werken.

Te Haarlem werd besloten namens de "150" aanwezigen een telegram te richten aan de Minister-President met het verzoek geen

Nederlandse

DIENSTGEHEIM

W.O.39/1951,blz.8.

Nederlandse troepen meer naar Korea te zenden, de aldaar verblijvende Nederlandse troepen terug te roepen en al het mogelijke te doen om het sluiten van een wapenstilstand te bespoedigen.

In de zaal werd gecolporteed met de bladen "Voor een duurzame Vrede, voor Volksdemocratie" en "Vrede".

G R O E P III - VERENIGING NEDERLAND-U.S.S.R.

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Spreker	
Rotterdam	13/9	44/60		J.W.Vos A.de Vries	Verlagverg. Arbeidersdelegatie naar de S.U.
Haarlem	15/9	75/300	rustig		Filmavond. Vertoning Russ. film "De Derde Slag" m.m.v. Dr.E.Rebling (piano) en C. Smulders (zang)
's-Gravenhage	16/9	600/600	enth.	W.Hulst	Filmochtend Vertoning Russ. film "In vredes-tijd".
Deventer	19/9	100/130	rustig	J.Landman	Filmavond. Vertoning Russ. film "Mitsjoerin"

HULST beweerde o.m., dat in de afgelopen zomermaanden 3000 nieuwe leden tot de vereniging zijn toegetreden. Er zouden zich maandelijks 400 à 500 nieuwe leden aanmelden. Spreker deelde mede, dat door het hoofdbestuur aan het lid, dat in de komende winter het hardst werkt en de meeste nieuwe leden aanbrengt, een gratis reis van drie weken naar de Sowjet Unie zal worden aangeboden.

G R O E P IV A -- EENHEIDSVAKCENTRALE.

D I E N S T G E H E I M

W.O.39/1951, blz.9.

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Spreekers	
Amsterdam	17/9	130/300	rustig	Onbekend ge- bleven voor- zitter J.A.A.van der Linden W.Hartog F.Eberhard	Openb.vergad. A.B.W.B.-E.V.C.
Leiden	19/9	25/100		Onbekend ge- bleven voor- zitter C.M.v.Dijk Onbekend ge- bleven spre- ker	Openb.verslag- vergad. betr. reis van arbei- dersdelegatie naar Polen, uit- geschreven door B.N.O.P.-E.V.C.
Amsterdam	21/9	15/200		Ch.J.W.Bod- deus W.K.Richter Chr.A.Jurgens	Openb.verslag vergad.betr. reis van arbei- dersdelegatie naar Polen, uit- geschreven door de E.V.C.

Op 17 September gaf van der LINDEN - de voorzitter van de Algemene Bond van Werkers in de Bouwnijverheid afdeling Amsterdam - zijn visie op de algemene toestand in de bouwnijverheid. Hij sprak over de groeiende werkloosheid onder de bouwvakarbeiders en deelde mede, dat hem bij informatie was gebleken, dat op dit ogenblik honderden bouwvakarbeiders als werkzoekenden bij het Gewestelijk Arbeidsbureau te Amsterdam staan ingeschreven. Oorzaak van dit verschijnsel is, zo vervolgde spreker, dat de socialistische minister IN 'T VELD oorspronkelijk allerlei beloften heeft gedaan, doch deze niet nakwam. Resultaat van het een en ander zou volgens spreker zijn, dat vele bouwvakarbeiders in de toekomst in de DUW zullen worden tewerkgesteld. Spreker wekte aan het slot van zijn betoog op een hecht bolwerk te vormen tegen de reactie en tegen de oorlogsdrijvers.

Frits EBERHARD, een lid van de Stakingsleiding bij het conflict bij de N.V. BOELE & van EESTEREN, gaf een chronologisch overzicht van dit conflict. Hij uitte kritiek op de besturen der "Uniebonden", en wekte op tot solidariteit met de stakende arbeiders. Voorts deed hij een beroep op de aanwezigen deze actie zoveel mogelijk geldelijk te ondersteunen.

Wessel HARTOG - de voorzitter van de Algemene Bond Werkers in de Bouwnijverheid - waarschuwde voor de methodes van het Onaf-

hankelijk

D I E N S T G E H E I M

7.0.39/1951, blz. 10.

hankelijk Verbond van Bedrijfsorganisaties -O.V.B.

Op de te Leiden gehouden bijeenkomst deden de sprekers verslag van de ideale toestanden in Polen. Zij hielden propagandistische betogen, zoals dat op soortgelijke vergaderingen te doen gebruikelijk is.

De op 21 September te Amsterdam gehouden vergadering stond eveneens in het teken van de reizen van de arbeidersdelegaties naar Polen en Roemenië.

JURGENS begon zijn zeer korte uiteenzetting met mede te delen, dat hij als tegenstander van het regiem in de landen achter het IJzeren Gordijn naar Polen was vertrokken. Hij zou geen lid van de E.V.C. zijn en ook na zijn terugkomst geen voorstander zijn van het communisme. Hij had in Polen vliegemonstraties bijgewoond terwijl in optochten voor de vrede ook vele soldaten meeliepen. JURGENS gaf voorts als zijn mening te kennen, dat de levensstandaard der Poolse arbeiders hoger is dan die van de arbeiders in Nederland.

RICHTER gaf een langdradige en dorre beschrijving van zijn vakantie-reis door Roemenië. Zijn redevoering leverde geen bijzonderheden op.

P E R S O N A L I A .

✓ Aldenkamp
Hendrik Jan

✓ Bakker
Marcus

✓ Blokzijl
Berend

✓ Boddeus
Johannes Wilhelmus

✓ Bork
Johan Heinrich van

✓ Borst
Cornelis de

Bos
Epko

Bouwknecht- Vermeulen
Minke Grietje
("Diet Vermeulen")

Bruijn-de Vries
Christina Johanna de